

Föreläsning 3

Allmän matematisk modell (för kraftmom.)

Kraftmomentet M_o kan ställas upp på olika sätt

Betrakta ett plan:

- 1) Momentarmens storlek gånger kraftens vinkelräta komponent

$$M_o = r(F \sin \beta) \bar{e}_z$$

- 2) Hävarm gånger kraft

$$M_o = (r \sin \beta) F \bar{e}_z$$

- 3) ~~Hävarm~~ Hävarm gånger kraft för både ~~komponenterna~~ x- / y-komponenterna av kraften.

$$M_o = (xF_y - yF_x) \bar{e}_z \quad \leftarrow \text{kryssprodukt}$$

$$\begin{vmatrix} e_x & e_y & e_z \\ x & y & 0 \\ F_x & F_y & 0 \end{vmatrix} = M_o$$

Detta gäller generellt i 3D map en punkt Δ !

fig 1
s. 22

Forts...

Kraftmomentet m.a.p. A av kraftvektorn $\vec{F}$ kan skrivas som: ~~$\vec{M}_A = \vec{r}_{AP} \times \vec{F}$~~

$$\vec{M}_A = \vec{r}_{AP} \times \vec{F}$$

där $\vec{r}_{AP}$ är avståndsvektorn från

A till P och där P är en punkt någonstans längs kraften $\vec{F}$:s
(vektor)
verkningslinje.

Exempel 2.10 (fort. på 2.5) #fig 2 s. 27

○ $|\vec{S}| = 1,4 \text{ kN}$

○ Bestäm kraftmomentet som $\vec{S}$ ger m.a.p. origo $\vec{M}_0$

Enligt 2.5: $S \cdot \vec{e}_{AB} = 200(3, 2, -6) \text{ [N]}$

$$\vec{M}_0 = \vec{r}_A \cdot \vec{S} = 200 \begin{vmatrix} \vec{e}_x & \vec{e}_y & \vec{e}_z \\ 0 & 3 & 6 \\ 3 & 2 & -6 \end{vmatrix} = 200(-30, 18, -9) \text{ [Nm]}$$

Alt 2: $\vec{M}_0 = \vec{r}_B \times \vec{S} = 200 \begin{vmatrix} \vec{e}_x & \vec{e}_y & \vec{e}_z \\ 3 & 5 & 0 \\ 3 & 2 & -6 \end{vmatrix} = 200(-30, 16, -9) \text{ [Nm]}$

Detta kan sedan projiceras på $\vec{e}_{ox}$, $\vec{e}_{oz}$ eller $\vec{e}_s$.

Kraftparsmoment

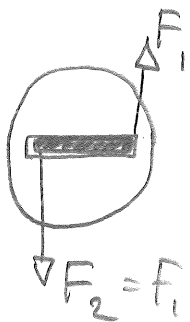
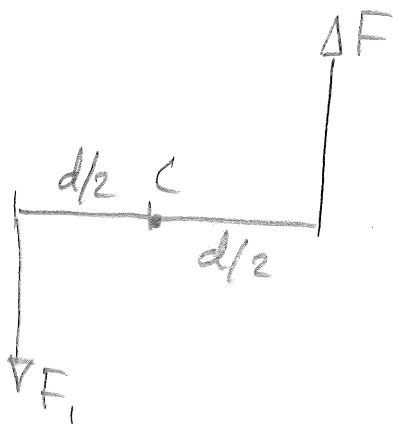

Bild på en skruv med istoppad skruvmejsel, uppifrån.

Här är F_1 kraft på skruven

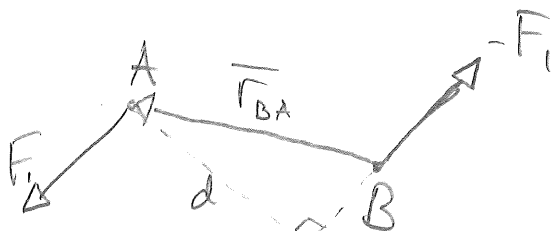

$$M_C = \frac{d}{2} F_1 + \frac{d}{2} \cdot F_1 = \boxed{d F_1}$$

(Engelsk beteckning: couple.)

I tre dimensioner:

Kraftsumman är 0

$$\vec{M}_P = \vec{r}_{BA} \times \vec{F}_1 \equiv \vec{C}$$

$\vec{C}$ couple

FRI VEKTOR!

Resultant till ett kraftsystem

fig 1, s. 40

$$\vec{F} = \sum_k \vec{F}_k$$

$$M_P = \sum_l \vec{L}_l + \sum_k \vec{r}_{PAk} \times \vec{F}_k$$

Föreläsning 3

En krafts verkan i en godtycklig punkt

fig 1, s. 33

Googla kraft-kraftparmoment

Resultant till ett kraftsystem # fig 1, s. 40

~~$$M_P = \sum_k \vec{L}_k$$~~
$$M_P = \sum \vec{L}_k$$